

Bez mobilu, počítače a internetu

Ing. Jaroslav Chalupecký, nar.1924

Jaké bylo mé dětství? Jedno je jisté, bylo jiné než dětství mých dětí, jiné než dětství mých vnuků a už vůbec se nedá srovnat s dětstvím mých pravnuků.

Nejranější dětství jsem strávil v tehdy moderním proutěném kočárku na velkých kolech, ve kterém mě rodiče vozili na pole. Ke spánku mě ukládali do kolébky. Žádný hudební kolotoč se mi nad hlavou neroztácel a neusínal jsem obklopen plyšáky. Místo sofistikovaných didaktických her jsem si jemnou motoriku procvičoval s dřívky a oblázky.

Nejkrásnější zážitek v raném dětství jsem měl o Vánocích, kdy jsem pod stromečkem našel krásného bílého dřevěného houpacího koně. Byl to kůň mých snů, měl hřívu, ocas, uzdu, sedlo a třmeny. Co víc si mohl venkovský kluk přát? Koně byly tehdy chloubou každého sedláka, byly symbolem prosperity. My, děti z domkářských chalup, jsme doma koně neměly. V chlívě byl ustájen skot, o který se staral otec. Maminka obstarávala drůbež a prasata. Měli jsme i psy, kočky, králíky, kachny, husy a holuby. Jen ta dnešní morčata, želvy, papoušci, rybičky a jiní exotičtí mazlíčci se tenkrát nechovali. My děti jsme podle pokynů svých rodičů pomáhaly při úklidu a krmení domácích zvířat. Po podzimní sklizni pásli kluci krávy na obecních pastvinách nebo na vlastních lukách. Děvčata se starala o husy. Někdy jsme si udělali ohýnek, opékali brambory a bylo nám dobře. Nápadů jak si zpříjemnit dobu při pastvě bylo víc než dost. Zkoušeli jsme pouštět dobytek, aby se naučil sám pást bez našeho stálého držení provazů. Tím jsme měli volné ruce, mohli jsme se scházet u ohně, nebo hrát fotbal na jednu branku, či prostě si vyprávět různé příhody a zážitky, kterých bylo vždy přehršel.

Více vzpomínek mám na dětská léta, to jsme již chodili do obecné školy. Hráli jsme si na vojáky, proháněli po vsi železné obruče z rozpadlých sudů. Žádné vysedávání doma nad počítačem, který tehdy ještě zdaleka nebyl vynalezen. Žádné marnění času u televizních seriálů, protože ani televize tehdy ještě nebyla. Teprve začínalo rozhlasové vysílání. V obci byl jen jediný rozhlasový přijímač, kam jsme chodili poslouchat vysílání hokejových zápasů. Nepočítám radiový přijímač svého otce, neboť ten mohly na sluchátka poslouchat současně pouze dvě osoby. Lidé tehdy čerpali informace z novin nebo z doslechu od sousedů, kteří je získávali při cestách do okolí. Pro někoho nuda, pro jiného šťastná léta.

Vraťme se do dětských her na vojáky. Tato hra měla svoje přísná pravidla. Ne každý mohl být velitelem, kanonýrem, odstřelovačem, či prostým koněm. Ano koněm, protože bylo vozatajstvo, které mělo válečné vozy, těžká děla a k této výzbroji byl každému batalionu přidělen potřebný počet koní. Jako kůň jsem nebyl nikdy určen. Bylo mi dáno osudem, že jsem patřil vždy k velitelskému sboru, který se před zahájením bojů volil. Zvolený velitel měl všechny velitelské pravomoce. Určil, kdo bude kůň, kdo kočí, jak se bude řadit vozatajstvo. Zásada byla, že poslední v řadě jelo těžké dělostřelectvo. Pro každé dělo byla určena obsluha, nabíječ, zapalovač a velitel. Praktická střelba spočívala v tom, že „dělo“ - obyčejná plechovka od masové konzervy (čím větší, tím lepší) se zčásti naplnila karbidem. Nabíječ měl za úkol na karbid několikrát plivnout, uzavřít plechovku víčkem, které k ní bylo přivázané provázkem metr dlouhým. Ve dnu plechovky byly obyčejným hřebíkem proraženy dvě nebo tři dírký. Povinností zapalovače bylo takto připravené dělo k odpálení dát do provozu – uvést

k výbuchu. Bylo to velice prostinké. Zapalovač škrtl sirkou, přiložil ji k dírkám v plechovce, plyny se vzňaly a došlo k výbuchu. Doba zahájení palby, střetnutí muže proti muži – to všechno bylo předem dohodnuto s nepřítelem.

K největším bojům docházelo v blízkém lesíku. Nepřítel zahajoval tažení od západní části lesa, zatímco naše obrana se kryla ve východní části. První střelbu zahajoval nepřítel, a to těžkým dělostřelectvem. Následoval útok, při němž bylo použito lehké dělostřelectvo (špuntovky na jednu ránu), kulomety (opakovací pistole) a pušky (pistole na jednu ránu, tzv. kapsle). Boj končil muž proti muži. To jsme se servali tak, že museli zasáhnout velitelé a boj ukončit. Spočetli „mrtvé“ (i jejich počet byl předem stanoven) a raněné. Zhodnotili, kdo se v boji vyznamenal, kdo neplnil jejich rozkazy a pak provolali zdar vítězům. Boje se odehrávaly v jarních měsících, a to vždy v neděli odpoledne. Těchto her na vojáky se zúčastnili výhradně chlapani mladšího věku, prvních tříd obecné školy.

Jakmile začala zem osychat, hráli jsme kuličky, děvčata hrála o fazole. Také se hrál ve večerních hodinách na návsi fotbal s hadrákem či malým míčem, později již s koženým. To byla naše každodenní zábava. Kopaná se hrála od jarních dnů až do zámrazu a v obci jsme měli hráčů dostatek. Byli jsme schopni vytvořit dvě proti sobě hrající mužstva. Dnes by to nešlo, protože ve stejné obci žije trvale chlapec jen jeden, ostatní patří k dočasným návštěvníkům.

Zpočátku se branky zhotovovaly z našich kabátů. Mužstva hrající proti sobě se sestavovala těsně před zahájením zápasu podle vypěstlosti hráčů a jejich fotbalového umění. Později jsme si vybudovali fotbalové hřiště na obecních dražkách, kde jsme pásali dobytek. Vlastními silami jsme si postavili branky a vápnem vyznačili hrací plochu. O diváky jsme nouzi neměli. Tak jsem fotbalově „rostl“ v rodné obci Mišovice a v sousední obci Pohoří. Poté jsem začal trénovat na novém hřišti v Mirovicích. Trénovalo se vždy ve čtvrtek od 16:00 hodin odpoledne. Pokud jsme ten den pracovali na poli, otec mě vždy ochotně na trénink uvolnil. Trénoval nás útočník SK Slavie František Habásko. Přijížděl vlakem a ještě týž den se vracel do Prahy. Trenér Habásko nikdy neměl problém s počtem hráčů, bylo nás víc, než potřeboval. Proto i nároky na kázeň, účast na tréninku a při zápasech byly pro nás hráče samozřejmostí. Všechny jeho pokyny jsme respektovali bez odmluv, dobrovolně. Odměny peněžní nebo jakékoliv jiné nebyly. Oceněním nám byla nominace do hry v utkání. Hráli jsme divizní soutěže. V jednom ze zápasů jsem byl zraněn. Hrál jsem již v útoku, pravé křídlo. Měl jsem vynikající start na míč a v rychlosti bylo málo soupeřů, kteří by mne doběhli a odebrali mi míč. Ten den jsem dostal výbornou přihrávku. S míčem jsem obešel všechny protihráče i brankáře. Chyběl mi poslední krok k tomu, abych ze vzdálenosti dvou metrů před branou skóroval, dal gól. Bohužel poslední krok byl opravdu poslední. Pravou nohou, kterou jsem dopadl na zem, vinou neupraveného terénu, došlo k podvrknutí nohy v kotníku a já již nevstal a gól nedal. Odplížil jsem se ze hřiště. Trenér za mne poslal náhradu. Lékařské vyšetření se neposkytovalo, a tak jsem se pomalu odebral k domovu. Druhý den jsem šel orat s kravičkami pod „Hložec“ na obecní pozemek. Bolestí jsem se nemohl dočkat poledne. Zapřáhl jsem kravičky do složeného pluhu, usedl na něj a nechal se dovézt k domovu. Měl jsem nohu oteklou a nemohl jsem se na ni ani postavit. Musel jsem doma přiznat, jak k úrazu došlo. Maminka okamžitě zasáhla a octanem hlinitým mi moji pravou nohu v kotníku převázala obvazem. Odpoledne jsem již orat nejel. Práci za mne dokončil otec.

Fyzičku jsme všichni od malička získávali prací a v tělocvičné jednotě „Sokol“ v Pohoří, to jsme byli ještě žáci školou povinní. Cvičit se chodilo večer, a to vždy ve čtvrtek. Kdo nás cvičil? Místní zedník Bohouš Hanzlík. Byli jsme žáci, starší dorostenci, nejstarší muži. Cvičilo se především na náradí - hrazda, bradla, kruhy, kůň a koza. O toto cvičení byl

veliký zájem a nepamatuji se, že by se mu někdo z chlapců vyhýbal. Byl to nepsaný zákon, který jsme dobrovolně a rádi dodržovali. Nikdo nás nemusel nutit, ani rodiče, ani učitelé. Rád jsem na veškerém sokolském nářadí cvičil a prostná cvičení jsem měl také rád. Svědčí o tom i ta skutečnost, že jsem s úspěchem absolvoval přípravu na X. všesokolský slet v roce 1938 v Praze. Jako jediný z naší i okolních obcí jsem byl vybrán, abych se ho zúčastnil. Byla to pro mne i mé rodiče velická událost. Otec mi při odjezdu dal 50 Kč a já slíbil klukům, že koupím fotbalový míč. To jsem také splnil. V Praze jsem byl poprvé a mám na to nezapomenutelné vzpomínky. Po návratu jsem nadšeně o svých dojmech všem vyprávěl.

V Sokole jsme také čas od času připravovali veřejná vystoupení. Cvičila se prostná, skupinová vystoupení. Při jednom takovém vystoupení jsme utvořili kruh ze skupiny žáků, na jejich ramena vystoupala další skupina, pak ještě další a na samý vrchol jsem vyšplhal já. Roztáhl jsem ruce vzhůru, setrval několik vteřin a po zádech sokolíků zase slezl. Po té se oddělil nejvyšší kruh, pak následovali další žáci až po vlastní rozchod celé skupiny a nástup k dalšímu cvičebnímu úkonu. Odměnou nám byl potlesk přítomných občanů, a těch bylo vždycky dost. Každý rok 6. července byla velická večerní sláva. To se pářily ohně, většinou na „Křemenici“, což je nejvyšší kopec, vzdálený od obce Pohoří asi 2 km. Sraz byl na návsi. Zde se v předem určenou hodinu řadili ve slavnostních oblecích „sokolíci“. Nesly se prapory Sokolů i jiných sportovců, dobrovolných hasičů a jiných spolků v okolních obcích existujících. Zábava se většinou protáhla do pozdních nočních hodin. Také jsme pořádali asi kilometr za vsí „čarodejnice“. Soutěžilo se v přeskokcích přes oheň a ve vyhazování zapálených košťat, která se doma před vlastní akcí namáčela do kolomasti, aby lépe hořela. Byly to zábavy, kterých se účastnili téměř všichni občané z obce a všichni se dobře bavili, staří i mládež.

V zimě se hrál hokej, bez bruslí, pouze s hokejkami, které jsme si zhotovovali sami z uříznutých větví. Skutečné brusle, které jsem k botě přivazoval provázkem, a to vpředu přes špičku boty a vzadu kolem kotníku, jsem získal později, asi v osmi letech. Aby brusle držely, tak se klacíkem utahoval provázek, a tím se docílilo toho, že brusle nepadávaly z bot. Každou neděli jsme pořádali hokejové zápasy. Hrával jsem v útoku. Úpravu zasněžené nebo bruslemi narušené ledové plochy jsme prováděli sami. Potřebné nářadí, to znamená shrnovače sněhu, košťata, případně i lopaty, jsme si přinášeli z domova. Také branky jsme si vyrobili sami. Bylo to velmi jednoduché. V blízkém papírenském závodě jsme požádali o železné pásky používané při lisování starého papíru do velikých balíků. Kostru branky nám pomohl vyrobít místní tesař. Byla to velická příprava na zápas s hokejisty z Pohoří. Hrál se v neděli odpoledne za veliké účasti občanů z naší obce i občanů z okolních obcí. Zápas se připravoval asi 14 dnů a propagovali jsme ho jak osobně tak i prostřednictvím plakátů, které jsme si sami vyrobili. Byl to veliký boj. Před i po zápase se o něm dlouho diskutovalo.

První, opravdové brusle, přišroubované k botám, jsem získal až ve svých 18 letech, to již byla válka. Věnoval mi je bratrův spolupracovník z kladenské Poldovky. Otec mu za ně tenkrát poslal naši pšenici.

V zimě jsme se scházeli v maštálích, a to z prostého důvodu, že zde bylo teplo, i když venku mrzlo až „praštělo“. Spali tu na palandách kočové. Palandy byly postele na dřevěných sloupcích ve výši asi dvou metrů. „Štrozok“ byl vycpaný slámou, na něm bylo prostěradlo. Příkrývkou byly deky, kterými se v zimních mrazivých dnech při práci venku pokrývali koně. Pod palandami byly tzv. „stírky“. To byly betonové nádrže na vodu pro koně. V zimě se do těchto nádrží dávaly plevy, namáčely se a při krmení se k nim přidávala nadrobno nastrohaná řepa. Tato směs se podávala hovězímu dobytku i koním. Naše chování bylo tiché, nesmělo zvířata rušit. Na těchto večerech se povídalo o koních, jejich stáří, o hřibatech, o

práci, o všech událostech z domova i ze světa. Samozřejmě, že se hovořilo i o děvčatech, muzikách, divadle, filmu, fotbale i hokeji. Většinou kolem desáté hodiny večerní přicházel hospodář a slušně nás upozornil, abychom besedu ukončili, že dobytek musí mít klid. Bez odmluv jsme uposlechli a rozcházeli se do svých domovů s tím, že se příští den zase sejdemo. Žádný alkohol se zde nekonzumoval. Také nikdo nekouřil. Ani hádky nebyly. Byly to velmi hezké večery, které nás sblížovaly, bylo to opravdové mládí, veselé, jak to u mládeže má být.

Teplé jarní dny nás vyháněly z maštálí a začaly večery besed a zpěvů přímo na návsi. V dětském věku však nebylo možné jít ve večerních hodinách na návěs, sednout si na klády a účastnit se společně s „chasou“ jejich posezení u harmoniky, houslí a vozembouchu. Tyto besedy byly pro nás nepřístupné. Jen zpozřdáli bylo možné poslouchat vyprávění dospělé chasy o denních událostech, ale i historky předávané z generace na generaci. Jak se stmívalo, začala chasa zpívat veselé, tesklivé, někdy i smutné písně. Byly to písně soudobého žánru, ale i písně velmi staré. Byla to tradice, každý večer v létě i v zimě se dospělá chasa scházela. Když jsme dosáhli věku jinošského, byli jsme mlčky přijati mezi „dospěláky“ a směli jsme s nimi sedávat na kládách uprostřed návsi. Pokud někdo chyběl, muselo se vědět, proč chybí, a zda se mu něco nestalo. Nebylo zvykem se těmto večerním sedánkám vyhýbat. Veškerá činnost nás mladých se odbývala na návsi, na veřejnosti, ať to byl zpěv či sport.

V té době, o které píší, se na venkov kultura a sport nedovážely zvenčí, ale provozovaly se vlastními silami. Každý z nás, nebo téměř každý z nás, byl sportovec nebo herec popřípadě obojí.

Divadlo, to byl náš svět. Jako mladí jsme obdivovali a velice rádi navštěvovali loutkové divadlo. Potomci slavného rodu Kopeckých z Mirotic jezdili po vesnicích a rozdávali dětem i dospělým radost a potěšení. Čas od času přijížděl také kouzelník. Vidět zhypnotizovanou dívku ležící na mečích, které kouzelník postupně odstraňoval, až zbyl jenom jeden meč pod hlavou dívky, to byl neopakovatelný a pro nás děti nepochopitelný zážitek.

Filmy se u nás ve vsi promítaly jen sporadicky. Pamatuji se na promítání krátkých propagačních filmů v době, kdy si zemědělci ze širokého okolí postavili v roce 1936 družstevní mlékárnu. V té době se ve všech vesnicích vůkol, a tedy i v naší vesničce, promítala groteska propagující sběr a prodej mléka do nově vybudované mlékárny. Jeden kůň byl zapřažený k vozu a vozka jel od domu k domu, od jedné selské usedlosti k druhé a nakládal postavené bandy. Kůň otočil hlavu a díval se, kolik je naloženo. Pokud vůz nebyl plný, zakýval spokojeně hlavou a pokračoval k další selské usedlosti. Jakmile kůň při zpětném otočení hlavy zjistil, že už se víc na vůz nevejde, začal kývat hlavou ze strany na stranu, hrabat přední nohou a odmítal poslušnost vozkovi. Teprve, když vozka vzal přebývající bandy z vozu, dal je zpět na zem, kůň spokojeně pokýval hlavou a pokračoval v jízdě.

Snad jen jednou v roce se promítaly filmy černobílé, němé, neozvučené, s titulky. Nezapomenutelný Tarzan se s opicemi proháněl za naší účasti a veliké spokojenosti. Pro nás děti to byl velkolepý zážitek. Nebyl mezi námi nikdo, kdo by tento film nezhlédl. Rodiče vždy našli potřebnou finanční částku, kterou nám poskytli a my zase našli mnoho ochoty a poslušnosti splnit bez odmluv všechny příkazy k pracovním úkonům. Snaživě jsme přinesli vodu z nedaleké studně, dříví z kůlny, nakrmili králíky, něco hodili slepicím. Byli jsme hodnými a poslušnými dětmi. Velkou odměnou nám byl souhlas rodičů jít se podívat na našeho nesmrtelného Tarzana. Po zhlédnutí filmu jsme byli všichni Tarzani. Lezli jsme po stromech, kde hníždili divocí holubi, kde měly veverky svá hnízda. V té době bylo v lesích

dost této zvěře. Dokonce i tetřev hlušec byl k vidění. Rád jsem sledoval, skryt za stromy a při dobrém větru, jeho nádherný tanec a tokání. Byl to milostný tanec.

Později začalo promítání filmů jednou týdně v blízkém městečku Mirovicích. Také taneční se tam v zimě konaly. Jako jinoši jsme se jich jednu zimu účastnili. Oblíbeným oblekem byly tmavé šaty, bílá košile a boty s psími dečkami. Za každého počasí jsme chodili pět kilometrů pěšky tam a pět kilometrů zpět. Žádné auto, žádná pravidelná hromadná doprava. Nepotřebovali jsme žádného kouče, který by nám naordinoval chůzi či běh pro dobrou kondici, postarali jsme se o to sami.

Divadla se hrávala snad v každé obci, většinou v hospodském sále. Velikost obce a možnost výběru herců určovala jejich úroveň. U nás se hrávalo divadlo velmi často a předchozí generace byla velice úspěšná. Byli to naši tátové a mámy. Naše generace v tradici herectví pokračovala a myslím, že stejně zdařile, jako generace předchozí. Nezapomenutelnou divadelní hrou byla operetka „Na tý louce zelený“. A tady jsem se také dostal na prkna znamenající svět. První mojí rolí byl kuchařský učeň. Hrával jsem milence, ale i ševce-učně, velké i malé role. Každou z nich jsem měl rád. A nebyl jsem sám. Každý z nás přistupoval ke svěřené roli velice odpovědně. Konečně, kdo co bude hrát, to posuzoval režisér po prostudování zvolené divadelní hry. Sami jsme se dokonale znali a věděli jsme, která role je pro nás jako ušitá. Zde všechna zbožná přání, hrát jen hlavního hrdinu, šla stranou. Později jsem byl v „Tulákovi Macounovi“ poctěn hlavní rolí, která byla jednou z mých nejúspěšnějších.

Byl jsem nesmírně šťasten, že mohu hrát v tomto pohořském souboru. Hra měla úspěch i u občanů. O diváky nebyla nikdy nouze. Nemohu opomenout, že pro mne měla tato hra i další osobní prospěch. Při nočních cestách domů z divadelních zkoušek mě Andělka Cvrků učila a také naučila základním tanečním krokům. Bylo to na silnici u transformátoru, kdy jsem pochopil základy polky a valčíku. Andělka nesnášela, když u muziky se mnou tančila, že jí šlapu na střevíce a že se, podle jejího hodnocení, točím v kole jako holub v kleci.

Později jsme si založili svůj vlastní divadelní soubor přímo v naší obci, kde bylo tou dobou dostatek mládeže. Při jeho zakládání jsme neměli nic, jen velikou chuť a nadšení. Nelze opomenout, že byla válka a ne každá hra byla povolena. Povolení vydával Okresní úřad v Písku. V této záležitosti jsme měli výhodu, neboť můj otec byl starostou obce, a pokud hra nebyla povolena, stejně se hrálo. Režisérem našeho souboru byl Stáňa Trčů, který byl jako vysokoškolák, po uzavření vysokých škol 17. listopadu 1939, doma u rodičů a pracoval jako úředník v nově založené mlékárně. Po válce dostudoval Karlovu univerzitu a stal se lékařem. Byl velmi úspěšný gynekolog a porodník, autor několika knih.

Abychom mohli zkoušet a hrát, bylo zapotřebí jeviště. Potřebné dříví nám dali sedláci, majitelé lesů, prkna na podlahu jsme „vyžebrali“ u našich sousedů a práci jsme dodali my. Většinou jsme se učili řemeslům – tesaři, truhláři, kováři, zedníci. Ti, co neměli řemeslo, pracovali doma na chalupě či statku, nebo se učili v obchodě jako příručí či krejčí, byli pomocnou silou při stavbě jeviště. Jeviště jsme vybudovali velice rychle. Peníze jsme potřebovali snad jen na balicí papíry, na které se malovaly kulisy - pokoj, les, pole, vesnice. A tak jsme byli schopni hrát v přírodě, v obci i domácnosti. Starosti nám dělala opona. Zpočátku bylo zapotřebí dvou osob k její obsluze. To byla velká nevýhoda. Řešení se našlo. Ušil jsem si doma malou zkušební oponu. Na ní jsem studoval, jak a na kterém konci nitě uvázat, aby se dala roztahovat a stahovat na jedné straně. Za jediný večer jsem odhalil tajemství uvázání provázků. To jsme pak s úspěchem provedli na veliké oponě. Každý náš

nápad byl dobrý k tomu, aby jeviště splnilo svoje poslání. Odměnou nám byla spokojenost našich diváků.

Představení se konalo vždy v neděli, a to odpoledne i večer. To mělo velikou výhodu, neboť tak bylo umožněno všem občanům divadelní hru zhlédnout. Považuji za samozřejmé, že naše vystoupení bylo záležitostí celé obce, protože jsme hráli my, jejich děti a oni nám byli všestranně nápomocni i tím, že nám na každé představení půjčovali židle. Ty jsme si přinesli do sálu vždy v týdně před vystoupením a nejpozději druhý den večer po vystoupení jsme je zase vraceli. Židle se naspodu označovaly křídou, aby bylo jasné, komu patří. Stačilo číslo zemědělské usedlosti. Konečně praxe nás naučila poznávat, čím jsou židle, i bez označení.

Termín konání divadelní hry byl dán místními zvyky. Většinou se hrálo o pouti. V Pohorí to bylo na Petra a Pavla, to je konec měsíce června. U nás v Mišovicích na Pannu Marii, první neděli v září. Sám tento termín určoval obtížnost přípravy na vystoupení. Muselo se zkoušet v době žní. Scházeli jsme se večer po práci, ze začátku vždy jednou týdně. Dával se důraz na domácí přípravu. Později byly zkoušky dvakrát i třikrát týdně. K našim povinnostem také patřilo, aby v den divadelního představení bylo něco k snědku pro hosty, kteří k nám přicházeli nebo na kole přijížděli ze sousedních vesnic. Protože válečný stav nedovoloval volně nakoupit maso, masné výrobky, chleba a jiné potraviny, musely být získány nelegálním způsobem. Tento způsob ohrožoval iniciátory a vystavoval je v případě prozrazení trestnímu stíhání. Všechny potraviny byly v té době na lístky a jakékoliv držení hospodářských zvířat „načerno“ bylo trestné. V nejlepším případě znamenalo káznici, několikaleté vězení nebo koncentrační tábor, někdy i trest smrti. Lid český se znal. Vědělo se, komu se může věřit a před kým je třeba být na pozoru. Co by to bylo za vesnické chasníky, kdyby si neuměli poradit. První, co jsme museli zjistit, byla ochota hostinského uvařit ze získaného masa guláš.

Mimo divadla jsme měli i vlastní mládežnickou kapelu. Nevím, koho to tenkrát napadlo, ale fakt je, že jednoho krásného dne, či večera, jsme se na návsi dohodli, že se naučíme hrát na hudební nástroje a kapelu založíme. To bylo v době, kdy jsme ještě chodili do měšťanky. Rozdělili jsme si nástroje a postupně se každý z nás naučil na něco hrát - na tahací harmoniku, trubku, klarinet, housle a bubny. Také mně otec koupil housle. Hrát na ně jsem se učil u pana poštmistra, který byl současně dirigentem venkovské kapely. Bohužel jsem celý kurz nedokončil. Z předepsaných 10 Malátových sešitů jsem absolvoval jen čtyři.

Poštmistr byl také filatelista. A i my jsme pod jeho dohledem podlehli kouzlu vroubkovaného světa známek. Bohužel jsem o tuto svoji první sbírku neuváženě přišel. Daroval ji svému bratranci.

Na venkově se stalo při denním životě mnoho událostí, které si člověk uchová v paměti. Byl to celý náš způsob života v rodině, v obci, ve škole, v práci, při sportu i zábavě. Otec, matka, sourozenci a samozřejmě také babičky a dědové, to byl první kolektiv výchovy, názorů, zvyků, obyčejů, bolestí i radostí. Já měl to štěstí, že rodiče i prarodiče byli velmi pracovití, skromní a vůči sobě družní, přátelští. Otec byl vyučen ve Vídni, kam chodil pěšky. Byl svým způsobem vzdělaný, rozumný a ve své obci i širokém okolí považovaný za čestného a pracovitěho občana.

A jak jsme si tedy tehdy vlastně hráli? Hlavně jsme si hráli sami, nikdo nám nevymýšlel zábavu, nikdo nás nezahrnoval hračkami. Nebyl na to čas ani peníze. Přesto jsme nestrádali a prožili jsme zajímavé dětství a mládí. To je můj příběh, má vzpomínka.